

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **P. C., s. r. o.** so sídlom v B., A. IČO: X. zastúpenej advokátskou kanceláriou V., s.r.o., so sídlom v B., K. IČO: X. proti povinnej **V. H.**, bytom Z. H. č. X. **o vymoženie 2.313,67 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 5Er378/2012, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 19 CoE 58/2013-32 z 23. mája 2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie oprávnenej **o d m i e t a .**

Povinnej **n e p r i z n á v a** náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Humenné uznesením č. k. 5Er378/2012-15 z 3. mája 2012 zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie [§ 44 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“)] na základe rozhodcovského rozsudku označeného v žiadosti súdneho exekútora. Vychádzal zo zistenia, že oprávnená nadobudla pohľadávku voči povinnej na základe zmluvy o postúpení pohľadávky, pričom záväzok povinnej voči právnomu predchodcovi oprávnenej vznikol na základe zmluvy o úvere, ktorá má charakter spotrebiteľskej zmluvy (zmluvy o spotrebiteľskom úvere). Oprávnená preto vystupuje v predmetnom právnom vzťahu ako dodávateľ a povinná ako spotrebiteľ. Súčasťou vyššie uvedenej spotrebiteľskej zmluvy bola rozhodcovská doložka, ktorá nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná, keďže splývala s ostatnými štandardnými podmienkami formulárovej zmluvy a zároveň v neprospech spotrebiteľa vytvorila značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, keď spotrebiteľovi odoprela možnosť domáhať sa ochrany jeho práv v konaní pred všeobecným súdom. Takáto doložka

spĺňa charakteristiku nekalej podmienky spotrebiteľskej zmluvy v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica 93/13/EHS“). Podľa názoru súdu, dojednanie rozhodcovskej doložky a následné konanie pred rozhodcovským súdom viedli vo svojich dôsledkoch k tomu, že povinnej ako spotrebiteľovi bola odopretá ochrana, ktorú jej poskytujú ustanovenia smernice 93/13/EHS.

Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Prešove ako súd odvolací uznesením č. k. 19CoE 58/2013-32 z 23. mája 2013 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil podľa ust. § 219 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“). Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa a na zdôraznenie správnosti jeho rozhodnutia uviedol ďalšie dôvody, ktorými reagoval na relevantné argumenty odvolania. K otázke prípustnosti preskúmania rozhodcovského rozsudku exekučným súdom odvolací súd uviedol, že rozhodcovský rozsudok síce nadobúda účinky právoplatného rozsudku súdu (§ 35 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení účinnom v čase rozhodovania súdu – ďalej len „ZoRK“), ale zákonodarca upravil postup, ako zabrániť, aby sa plnenie priznané arbitrom nevymohlo, ak okrem iného odporuje zákonu alebo dobrým mravom. Poukázal na to, že teória rozoznáva dvojaké účinky právoplatnosti - formálne a materiálne. Formálna právoplatnosť rozhodnutia vyjadruje, že rozhodnutie už nie je preskúmateľné riadnymi opravnými prostriedkami, a teda žiadne opravné prostriedky nemajú suspenzívny účinok. Materiálna právoplatnosť rozhodnutia vyjadruje, že medzi účastníkmi sa nastolil kvalitatívne nový právny vzťah v podobe judikovaného nároku (*res iudicatae*), o ktorom nemožno znovu konať, a ktorý je záväzný pre účastníkov a voči všetkým orgánom. Kým formálna právoplatnosť je bezvýnimčná, teda rozhodnutie buď je, alebo nie je napadnuteľné riadnymi opravnými prostriedkami, materiálna právoplatnosť sa vyznačuje omnoho väčšou flexibilitou. Materiálna právoplatnosť rozhodnutí nie je bezvýnimčná, ale z vážnych dôvodov z nej existujú výnimky. Typickým prejavom takejto výnimky je ustanovenie § 40 ZoRK o žalobe o zrušení rozhodcovského rozsudku. V prípade doslovného výkladu ustanovenia § 35 ZoRK by súd v konaní o tejto žalobe nemohol rozhodcovský rozsudok vôbec preskúmať, pretože by ním bol viazaný v zmysle ust. § 35 ZoRK v spojení s § 159 O. s. p. Takýto výklad by bol zjavne proti vôli zákonodarcu, ktorý v ust. § 40 ZoRK zakotvil oprávnenie súdu takýto rozhodcovský rozsudok preskúmať v rozsahu tam uvedenom. V tomto zmysle je potrebné vykladať aj ustanovenie § 45 ZoRK, ktoré v sebe zakotvuje osobitný prieskumný inštitút -

prieskumnú právomoc exekučného súdu, resp. súdu rozhodujúceho vo veci výkonu rozhodnutia. Účinky materiálnej právoplatnosti rozhodcovského rozsudku (v zmysle § 35 ZoRK) je preto potrebné na účely § 45 ZoRK vylúčiť vo vzťahu k exekučnému súdu. Exekučný súd je pri postupe podľa § 45 ZoRK oprávnený hľadiť na rozhodcovský rozsudok tak, akoby materiálne právoplatný nebol, nie je ním viazaný v zmysle § 159 O.s.p. a môže ho preskúmať z hľadísk vyjadrených v ust. § 45 ZoRK aj čo do jeho materiálnej právoplatnosti.

Pokiaľ ide o právne posúdenie rozhodcovskej doložky, odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že v danom prípade je dojednanie rozhodcovskej doložky nekalou podmienkou spotrebiteľskej zmluvy a spotrebiteľ ňou nie je viazaný. Zdôraznil, že nie každá zmluvná podmienka, ktorá vyvoláva nepomer v spotrebiteľskej zmluve v neprospech spotrebiteľa je neprijateľná. Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy (ktorý vzťah teória a prax označujú za fakticky nerovný, nevyvážený), nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. Zároveň tým vzniká základ pre docielenie skutočnej rovnosti, pretože na absolútne neplatnú zmluvnú podmienku súd prihliadne aj bez návrhu a rovnako aj bez návrhu zamietne žiadosť o udelenie poverenia o vykonanie exekúcie o plnenie z takejto neprijateľnej zmluvnej podmienky.

Uznesenie odvolacieho súdu napadla oprávnená (ďalej aj „dovolateľka“) dovolaním, v ktorom žiadala napadnuté uznesenie zmeniť tak, že dovolací súd „poverí súdneho exekútora vykonaním exekúcie“, alebo alternatívne zrušiť obe rozhodnutia súdov nižšieho stupňa a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, pretože súdy v danom prípade: a) rozhodovali vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov (§ 237 písm. a/ O. s. p.), b) rozhodovali napriek tomu, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie (§ 237 písm. d/ O. s. p.), c) rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ O. s. p.), d) odňali oprávnenej možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.), e) konanie zaťažili tzv. inou vadou konania majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) a f) svoje rozhodnutia založili na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania, zastúpený v dovolacom konaní v súlade s ust.

§ 241 ods. 1 vetou druhou O. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) najskôr skúmal, či oprávnenou podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť podľa ust. § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

V danom prípade dovolací súd rozhoduje o dovolaní v obdobnej veci, aká už bola v počte väčšom ako päť, predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania podaného tou istou dovolateľkou – vid' konania vedené na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 1 Oboer 8/2013, 1 Oboer 23/2013, 1 Oboer 219/2013, 1 Oboer 229/2013, 1 Oboer 197/2014 a 1 Oboer 220/2014. Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach v celom rozsahu stotožňuje a poukazuje na ne. V zmysle ust. § 243b ods. 7 O. s. p. už ďalšie dôvody neuvádza.

V dovolacom konaní úspešnej povinnej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky povinnej náhradu týchto trov nepriznal, pretože povinná nepodala návrh na jej priznanie (§ 151 O. s. p.).

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 14. apríla 2015

JUDr. Juraj S e m a n, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mária Némethová